DELEGIRANA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2015/1602

od 5. lipnja 2015.

o istovjetnosti regulatornog sustava solventnosti i bonitetnog sustava za društva za osiguranje i reosiguranje koji su na snazi u Švicarskoj na temelju članka 172. stavka 2., članka 227. stavka 4. i članka 260. stavka 3. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) ([1]), a posebno njezin članak 172. stavak 2., članak 227. stavak 4. i članak 260. stavak 3.,

budući da:

(1) Direktivom 2009/138/EZ uspostavlja se bonitetni sustav za društva za osiguranje i reosiguranje u Uniji zasnovan na riziku. Potpuna primjena Direktive 2009/138/EZ na osiguravatelje i reosiguravatelje u Uniji započinje 1. siječnja 2016.

(2) Premda će se Direktiva Solventnost II u cijelosti primjenjivati tek od 1. siječnja 2016., Komisija već može donijeti ovu Delegiranu odluku, u skladu s člankom 311. Direktive Solventnost II.

(3) Članak 172. Direktive 2009/138/EZ odnosi se na istovjetnost regulatornog sustava solventnosti treće zemlje koji se primjenjuje na djelatnosti reosiguranja društava sa sjedištem u toj trećoj zemlji. Pozitivnom odlukom o istovjetnosti omogućuje se da se ugovori o reosiguranju sklopljeni s društvima koja imaju sjedište u toj trećoj zemlji tretiraju na isti način kao ugovori o reosiguranju sklopljeni s društvima koja imaju odobrenje za rad u skladu s tom Direktivom.

(4) Članak 227. Direktive 2009/138/EZ odnosi se na istovjetnost za osiguravatelje iz trećih zemalja koji su dio grupe sa sjedištem u Uniji. Pozitivnom odlukom o istovjetnosti omogućuje se da takve grupe, ako se za izvještavanje na razini grupe kao metoda konsolidacije upotrebljava metoda odbitaka i agregiranja, za potrebe izračuna zahtjeva solventnosti i prihvatljivih vlastitih sredstava grupe uzmu u obzir izračun kapitalnih zahtjeva i raspoloživi kapital (vlastita sredstva) u skladu s pravilima jurisdikcije izvan Unije umjesto da ih izračunavaju na temelju Direktive 2009/138/EZ.

(5) Članak 260. Direktive 2009/138/EZ odnosi se na istovjetnost društava za osiguranje i reosiguranje čije matično društvo ima sjedište izvan Unije. U skladu s člankom 261. stavkom 1. Direktive 2009/138/EZ, države članice se u slučaju pozitivne odluke o istovjetnosti oslanjaju na istovjetni nadzor grupe koji obavljaju nadzorna tijela grupe iz treće zemlje.

(6) Pravni sustav treće zemlje smatra se u cijelosti istovjetnim sustavu uspostavljenom Direktivom 2009/138/EZ ako je u skladu sa zahtjevima koji osiguravaju usporedivu razinu zaštite ugovaratelju osiguranja i korisniku osiguranja. Ako se ne stavi izvan snage, odluka o potpunoj istovjetnosti u skladu s člankom 172. stavkom 2., člankom 227. stavkom 4. i člankom 260. stavkom 3. neograničenog je trajanja.

(7) Dana 9. ožujka 2015. Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje (EIOPA) dostavilo je Komisiji mišljenje u skladu s člankom 33. stavkom 2. Uredbe (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća ([2]) o regulatornom i nadzornom sustavu koji je u Švicarskoj na snazi za društva za (re) osiguranje i grupe (re)osiguravatelja. Mišljenje EIOPA-e temelji se na relevantnom švicarskom zakonodavnom okviru, uključujući švicarski Zakon o nadzoru financijskih tržišta od 22. lipnja 2007. („FINMASA"), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2009., Zakon o nadzoru osiguranja („ISA") od 17. prosinca 2004. i Pravilnik o nadzoru osiguranja („ISO") ([3]). Komisija svoju procjenu temelji na informacijama koje joj je dostavila EIOPA.

([1]) SL L 335, 17.12.2009., str. 1.

([2]) Uredba (EU) br. 1094/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o osnivanju Europskog nadzornog tijela (Europsko nadzorno tijelo za osiguranje i strukovno mirovinsko osiguranje), o izmjeni Odluke br. 716/2009/EZ i o stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2009/79/EZ (SL L 331, 15.12.2010., str. 48.).

([3]) ISO je Švicarsko federalno vijeće donijelo 25. ožujka 2015., a stupa na snagu 1. srpnja 2015.

(8) Uzimajući u obzir odredbe Delegirane uredbe Komisije (EU) 2015/35 ([1]), a posebno članke 378., 379. i 380., te mišljenje EIOPA-e, pri procjeni istovjetnosti na temelju članka 172. stavka 2., članka 227. stavka 4. odnosno članka 260. stavka 3. Direktive 2009/138/EZ potrebno je primijeniti niz kriterija.

(9) Ti kriteriji sadržavaju određene zahtjeve koji su zajednički najmanje dvama od navedenih članaka Delegirane uredbe (EU) (članci 378., 379. i 380.), koji se primjenjuju na razini pojedinačnih ([2]) društava za (re)osiguranje i na razini grupa (re)osiguravatelja, a kojima je obuhvaćeno područje ovlasti, solventnosti, upravljanja, transparentnosti, suradnje među nadležnim tijelima i postupanja s povjerljivim informacijama te učinak odluka na financijsku stabilnost.

(10) Kao prvo, kada je riječ o sredstvima, ovlastima i nadležnostima, švicarsko tijelo za nadzor financijskih tržišta (FINMA) ima ovlasti za učinkovit nadzor djelatnosti (re)osiguranja i uvođenje sankcija te, prema potrebi, poduzimanje izvršnih mjera poput oduzimanja dozvole za rad društva ili zamjene cijele uprave ili dijela uprave. FINMA ima potrebna financijska sredstva i ljudske resurse, znanje, kapacitete i mandat za učinkovitu zaštitu svih ugovaratelja osiguranja i korisnika osiguranja.

(11) Drugo, kada je riječ o solventnosti, švicarska procjena financijskog položaja društava za (re)osiguranje i grupa (re) osiguravatelja, odnosno „švicarski test solventnosti" (*Swiss Solvency Test*, SST), počiva na zdravim ekonomskim načelima, a zahtjevi solventnosti temelje se na ekonomskom vrednovanju sve imovine i obveza. U okviru SST-a zahtijeva se da društva za (re)osiguranje drže dostatne financijske resurse te se utvrđuju kriteriji za tehničke pričuve, ulaganja, kapitalne zahtjeve (uključujući minimalnu razinu kapitala) i vlastita sredstva te predviđa pravodobna intervencija FINMA-e ako se ne poštuju kapitalni zahtjevi ili ako su ugroženi interesi ugovaratelja osiguranja. Kapitalni zahtjevi zasnovani su na riziku i cilj im je obuhvatiti mjerljive rizike. Ako se rizik ne mjeri, na njega se primjenjuju druge mjere: primjerice, operativni rizici određuju se kvalitativno u okviru švicarske ocjene kvalitete (*Swiss Quality Assessment*, SQA). Glavni kapitalni zahtjev, koji se u SST-u naziva ciljni kapital, izračunava se kako bi se obuhvatili neočekivani gubici koji proizlaze iz postojećeg poslovanja. Osim toga, apsolutni minimalni potrebni kapital (minimalni kapital) za osiguravatelje u okviru SST-a razlikuje se ovisno o vrsti osiguranja. Oba su zahtjeva barem jednako stroga kao odgovarajući zahtjevi iz Direktive 2009/138/EZ za sve postojeće kombinacije osiguranja švicarskih osiguravatelja. Kada je riječ o modelima, društva za osiguranje mogu upotrebljavati standardni model ili, ako to zahtijeva FINMA ili na vlastitu inicijativu, interni model.

(12) Treće, u pogledu upravljanja, u okviru švicarskog regulatornog sustava solventnosti zahtijeva se da društva za (re) osiguranje imaju učinkovit sustav upravljanja, a posebno jasnu organizacijsku strukturu, zahtjeve u vezi s poslovnim ugledom i iskustvom osoba koje upravljaju društvom, učinkovit postupak prenošenja informacija unutar društva i prema FINMA-i. Osim toga, FINMA učinkovito nadzire izdvojene funkcije i djelatnosti.

(13) U okviru SST-a zahtijeva se i da društva za (re)osiguranje i grupe (re)osiguravatelja imaju funkciju upravljanja rizicima, praćenja usklađenosti i unutarnje revizije te aktuarsku funkciju. Osim toga, u okviru SST-a zahtijeva se sustav upravljanja rizicima koji omogućuje utvrđivanje, mjerenje i praćenje rizika, upravljanje rizicima i izvješćivanje o rizicima te učinkovit sustav unutarnje kontrole. Zahtjevi Direktive 2009/138/EZ u pogledu unutarnje revizije i praćenja usklađenosti za pojedinačna društva na zadovoljavajući su način obuhvaćeni ISO-om jer se njime učvršćuju zahtjevi upravljanja rizicima, a posebno obveza uspostave funkcije praćenja usklađenosti.

(14) Na temelju sustava koji je na snazi u Švicarskoj zahtijeva se da sve promjene poslovne politike ili upravljanja društvom za (re)osiguranje ili grupom (re)osiguravatelja ili kvalificiranih udjela u tim društvima ili grupama moraju biti u skladu s načelima dobrog i razboritog upravljanja. Konkretno, preuzimanja, promjene u poslovnom planu ili kvalificiranim udjelima društava za (re)osiguranje ili grupa (re)osiguravatelja prijavljuju se FINMA-i, koja u opravdanim slučajevima može primijeniti odgovarajuće sankcije, npr. zabraniti preuzimanje.

(15) Četvrto, kada je riječ o transparentnosti, društva za (re)osiguranje i grupe (re)osiguravatelja obvezni su FINMA-i dostaviti sve informacije potrebne za nadzor te najmanje jedanput godišnje objaviti izvješće o solventnosti i financijskom stanju. Zahtjevi Direktive 2009/138/EZ u pogledu javne objave na zadovoljavajući su način obuhvaćeni ISO-om s obzirom na to da su vrste kvalitativnih i kvantitativnih informacija koje se moraju objaviti

([1]) Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/35 od 10. listopada 2014. o dopuni Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o osnivanju i obavljanju djelatnosti osiguranja i reosiguranja (Solventnost II) (SL L 12, 17.1.2015., str. 1.).

([2]) U ovom se aktu navodi razmatraju li se društva za osiguranje na pojedinačnoj razini ili na razini grupe. Pojedinačna društva mogu, ali ne moraju biti dio grupe.

u skladu s Direktivom 2009/138/EZ. U skladu s ISO-om društva za (re)osiguranje i grupe (re)osiguravatelja moraju objaviti svoje poslovne djelatnosti, rezultate, upravljanje rizicima, profil rizičnosti i metode procjene, posebice za pričuve, upravljanje kapitalom i solventnost.

(16) Peto, u pogledu čuvanja poslovne tajne te suradnje i razmjene informacija, sustavom na snazi u Švicarskoj predviđa se obveza čuvanja poslovne tajne za sve osobe koje rade ili su radile za FINMA-u, uključujući revizore i stručnjake koji djeluju u ime FINMA-e. U okviru tih obveza predviđa se da se povjerljive informacije ne smiju otkrivati osim u zbirnom ili sažetom obliku, ne dovodeći u pitanje slučajeve obuhvaćene kaznenim pravom. Nadalje, povjerljive informacije primljene od drugih nadzornih tijela FINMA će upotrebljavati samo u izvršavanju svojih dužnosti te u svrhe predviđene zakonom. Sustav koji je na snazi u Švicarskoj sadržava i zahtjev da se u slučaju da se proglasi stečaj društva za (re)osiguranje ili se nad njim provodi postupak prisilne likvidacije povjerljive informacije mogu otkriti ako se ne odnose na treće osobe uključene u spašavanje društva. Povjerljive informacije primljene od drugog nadzornog tijela FINMA može priopćiti nadležnim tijelima i drugim tijelima ili osobama koje podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne u Švicarskoj samo uz izričitu suglasnost dotičnog nadzornog tijela. FINMA je sa svim državama članicama Unije potpisala memorandum o razumijevanju u pogledu koordinacije međunarodne suradnje, a posebno u vezi s razmjenom povjerljivih informacija.

(17) Šesto, kada je riječ o učinku njezinih odluka, FINMA i ostala švicarska nadležna tijela koja imaju mandat osigurati pravilno funkcioniranje financijskih tržišta, poput Švicarske narodne banke i Ministarstva financija, u mogućnosti su procijeniti kako će odluke utjecati na stabilnost financijskih sustava na svjetskoj razini, osobito u izvanrednim situacijama, te uzeti u obzir njihove moguće procikličke učinke ako dođe do izuzetnih kretanja na financijskim tržištima. U okviru sustava koji je na snazi u Švicarskoj prethodno spomenuta nadležna tijela održavaju redovite sastanke radi razmjene informacija o rizicima za financijsku stabilnost i koordinacije djelovanja. Sastanci se održavaju i na međunarodnoj razini, gdje švicarska nadležna tijela primjerice razmjenjuju informacije o pitanjima financijske stabilnosti s kolegijima nadzornih tijela država članica Unije i EIOPA-om.

(18) U člancima 378. i 380. Delegirane uredbe (EU) 2015/35 navode se i posebni kriteriji u pogledu istovjetnosti za djelatnosti reosiguranja i za nadzor grupe.

(19) Kada je riječ o posebnim kriterijima za djelatnosti reosiguranja iz članka 378. Delegirane uredbe (EU) 2015/35, početak obavljanja djelatnosti reosiguranja podliježe prethodnom odobrenju FINMA-e ovisno o ispunjenu detaljnih standarda predviđenih zakonom. Vlastita društva za reosiguranje obuhvaćena su regulatornim sustavom solventnosti koji je na snazi u Švicarskoj na temelju ISO-a.

(20) Kada je riječ o posebnim kriterijima za nadzor grupe u skladu s člankom 380. Delegirane uredbe (EU) 2015/35, FINMA ima ovlasti odrediti na koja se društva primjenjuje nadzor na razini grupe te nadzirati društva za osiguranje i reosiguranje koja su dio grupe. FINMA nadzire sva društva za (re)osiguranje nad kojima sudjelujuće društvo kako je definirano u članku 212. stavku 1. točki (a) Direktive 2009/138/EZ ima dominantan ili značajan utjecaj.

(21) FINMA ima sposobnost ocijeniti profil rizičnosti, financijski položaj i solventnost društava za (re)osiguranje koja su dio grupe te poslovnu strategiju grupe.

(22) U okviru sustava koji je na snazi u Švicarskoj pravila o izvješćivanju i računovodstvu omogućuju praćenje transakcija unutar grupe i koncentracija rizika, o kojima grupe (re)osiguravatelja moraju izvješćivati najmanje jedanput godišnje.

(23) U okviru sustava koji je na snazi u Švicarskoj FINMA ograničava uporabu vlastitih sredstava društva za (re) osiguranje ako se ona ne mogu djelotvorno staviti na raspolaganje za pokrivanje kapitalnog zahtjeva sudjelujućeg društva za koje se računa solventnost grupe. Izračunom solventnosti grupe dobiva se rezultat koji je barem jednak rezultatu dobivenom na temelju metoda iz članaka 230. i 233. Direktive 2009/138/EZ, bez dvostrukog računanja vlastitih sredstava i isključujući unutargrupno stvaranje kapitala uzajamnim financiranjem. Konkretnije, čak i ako nema koeficijenta solventnosti grupe iz članaka 230. i 233. Direktive 2009/138/EZ već samo niz koeficijenata solventnosti po subjektu unutar grupe, tim su nizom obuhvaćene sve interakcije među subjektima u grupi te se na taj način uzima u obzir struktura grupe.

(24) Prema tome, budući da regulatorni i nadzorni sustav koji je na snazi za društva za (re)osiguranje i grupe (re) osiguravatelja u Švicarskoj ispunjava sve kriterije utvrđene u člancima 378., 379. i 380. Delegirane uredbe (EU) 2015/35, smatra se da on ispunjava kriterije za potpunu istovjetnost utvrđene u članku 172. stavku 2., članku 227. stavku 4. i članku 260. stavku 3. Direktive 2009/138/EZ.

(25) Komisija može u bilo koje vrijeme provesti posebno preispitivanje za pojedinu treću zemlju ili državno područje izvan okvira općeg preispitivanja ako je zbog relevantnih događaja potrebno da Komisija preispita priznanje dodijeljeno ovom odlukom. Komisija bi uz tehničku pomoć EIOPA-e trebala nastaviti pratiti razvoj sustava koji je na snazi u Švicarskoj i ispunjavanje uvjeta na temelju kojih je donesena ova Odluka.

(26) Direktiva 2009/138/EZ primjenjuje se od 1. siječnja 2016. Stoga bi ovom Odlukom i istovjetnost regulatornog sustava solventnosti i bonitetnog sustava koji su na snazi u Švicarskoj trebalo priznati od tog datuma,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Od 1. siječnja 2016. regulatorni sustav solventnosti koji je na snazi u Švicarskoj i koji se primjenjuje na djelatnosti reosiguranja društava sa sjedištem u Švicarskoj smatra se istovjetnim zahtjevima iz glave I. Direktive 2009/138/EZ.

Članak 2.

Od 1. siječnja 2016. regulatorni sustav solventnosti koji je na snazi u Švicarskoj i koji se primjenjuje na društva za osiguranje i reosiguranje sa sjedištem u Švicarskoj smatra se istovjetnim zahtjevima iz glave I. poglavlja VI. Direktive 2009/138/EZ.

Članak 3.

Od 1. siječnja 2016. bonitetni sustav koji je na snazi u Švicarskoj i koji se primjenjuje na nadzor društava za osiguranje i reosiguranje u grupi smatra se istovjetnim zahtjevima iz glave III. Direktive 2009/138/EZ.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Sastavljeno u Bruxellesu 5. lipnja 2015.

Za Komisiju

Predsjednik

Jean-Claude JUNCKER